

SOMOS MIKLÓS LABORÁNSNŐK

Vincze
András

Ó, EZEK A NŐK!...

Szeberényi Lehel

TIZEN-ÉVES DOLGOK

Zsuzsanna állandóan a rádiót bújja, ha a rádió beat-muzsikát sugároz.

— Zsuzsanna! — kiáltott az anyja. — Mint ha mondtam volna neked valamit

— Tessék? — rebhent fel Zsuzsanna.

— Indíts törülgetni.

— Mindjárt — mondta Zsuzsanna és nem mozdult. Nehéz volt kapcsolódni a messzi gondolataiból. Onnan szökött ki az anyjának:

— Anyuci, tudsz te valami iszánt?

— Miféle iszánt?

— Ha nem tudsz, akkor nem érdekes.

— Minek az neked?

— Semminek.

— Egy dnyfejafjárt azt tudok. Turkisztánt.

— Országot, várost tudsz-e? ...

— Az is van olyan, hogy Turkisztán.

— Más iszánt nincs?

— De van. Afganisztán, Üzbegisztán...

— Mondd még egyszer!

— Az az... Messze lehet az?

— Csak nem oda akarsz menni? — kérdezte anyja.

— A — mondta Zsuzsanna —, csak ott járt a Dobos Attila.

S kelletlen felnyalobolta a nyugágyból hosszú, nyurga végtagjait.

1 — Engem kérdez? Tessék. Oszinte leszek. Miért ne. Nőtlen vagyok, tehát elfogulatlan. Én a nőket mindig tisztán, ragyogva és mosolyogva kapom. A kérdés ez: mit tesznek értünk? Férfiakért. Nagyon egyszerű a felelet, kedves uram — a nők mindig miértünk tesznek mindent. Mindent. Fagyban járnak miniben, mézzel, uborkával, gyanús kenőcsökkel kenik magukat, katépi szemöldöküket, aztán feltornyozzák hajukat. Uram, a nők képesek holnap bokáig erő szoknyát hordani. Hideg vízben fürödni. Hatkilós láncokat cipelni alumínium-flitteres ruhájuk mély kivágásában. Képesek tühgyen járni, mezitláb. Uram, mindezt azért teszik, mert azt hiszik, előnyös. S ennek révén belénk áramolnak. Elfoglalnak. A nők csodálatos lények. Nekem. Hiszen én csupa áhítózó, illatos, kész nőt kapok; esküszöm, sohasem fordult elő praxisomban, hogy egyik

is kelkáposztaszagú lett volna. Ez — más világ. Ez a férfiak világa... Nagyon örülök ennek a berendezésnek, hogy vannak nők. Köszöntöm őket és megkérek egy szobrászt, legyen szíves mindezt megmintázn.

2 — Engem kérdez? A férjet? Sok vice van rólam, de egyik sem igaz. Nem vagyok balek, felszarvazott, elhanyagolt, megunt, csalódott, kihúzott sorsjegy. A férj, uram — ember. Több mint egy kalandor vacak agglegény, aki maga mosogat. A férj — utódnemző és tisztességes. Fizetését leadja. Titkon dohánzik és ultizik. Gyerekeiért mindent megtesz. Csendes, megértő, a szőnyegget nem borzolja össze. Az ágát nem újságolvasásra használja. A férj, uram, egész ember. — Hogy miért nem felelek a feltett kérdésre — milyenek a nők? Hát — én elváltam. A fenti állapotok miatt.

3 — Engem kérdez: ám lássa. A fiataloknak vén hapsi vagyok, a valóban öregeknek javakorabeli. A nemű dolgokat kerülöm. Nem szeretem a nőket szexes helyzetben (filmen, színpadon, írásban) — mert ez lealázza őket. Ők szülik a gyermekeket, virrasztanak, elspórolják szájuktól az ételt, túrik a rossz modort, a cigarettafüstöt. Haldokolva is gyermekükre gondolnak. Jók, áldozatosak, tűrők, mind szépek. Mint az Anyám. Mint a Feleségem.

4 — Halló, engem kihagy? Nálunk a galériában van egy lány (tisztességes magyar nyelven fogok beszélni, amennyire magyar tanárom erejéből futotta) — szóval az Icu. Vagyis Csuszika. Mindig lóg a harisnyája, vagyis csúszik. De szeretjük, nagy szeme van, mint az öklöm és apró zöld fények égnek benne. Szeretnénk vele együtt lenni. Nem az ágyban, erre még fiatalok vagyunk, hogy megrekedjünk valami főbérleti rekamén. Úgy, — hogy elmondaná — miért olyan csodálatos ő. Mert az Szavamra. Tudom mosdiki, néha fáj a hasa, megiegyes, szóval ember. De ő más. Ott ülünk a kövön, a folyó alattunk rohanna feketén és mi egymásba olvadnánk. Se szó, se semmi. Csak ülünk és tudnánk egymást. Micsoda prima lenne ez! És mindig tudnánk egymást. Csillénél, sűröláznál, moziban, sanda alakok között, füstben, a fonsoróban, ahol az ember csontváza hazafelémeket a lépcsőházban világit, mert sötét van. Azért mert sötét van. Mindig tudnánk kik vagyunk és egyik vagyunk. És ő — Csuszika — sokkal okosabb nálam, és fejelemzetebb. Szívesen rábiznám az életemet. Sajnos, lehántottak róla. Egy vörös alak, görbelábú, ezt nem hittem volna. Hiszen ilyen prima nő (bocsánat) — jobbat érdemel. Elherdálja magát, de nem szölok, csak néha sikerül belemézni nagy szemébe és nagyot ugrok ha meglátom azokat a szép zöld lángokat benne. Most fehér csizmája van.

Tull
József

ÉRETTSÉGI — RÓZSÁVAL

Már ébren volt, amikor az autó megállt az ablak alatt; minden reggel ébren volt, amikor az autó elment az iskola előtt, noha már esztendő óta nem állt meg. S ma reggel ismét megállt, hallotta, amint kinyílt az ajtaja, lépések közeledtek az ablak felé és a következő pillanatban valami berepült a nyitott ablakon a szobába. Aztán kisvártatva ismét fölbűgött a motor, az autó elviharzott, csak egy kis szürke porfelhő jelezte, hogy merre.

A sertesólak irányába.

Tehát ő volt!

Egy csokor vörös róza feküdt a szoba padlóján, friss még, rajta volt a reggeli harmat, a hosszú száruk egy vastag kartonpapírral voltak becsavarva, s egy selyemszalaggal átkötve. Primitív lélek romantikus megnyilvánulása, gondolta a tanítónő, s attól félt, hogy valaki meglátta, és akkor jaj, mit fognak szólni a pusztabeliek.

Hány éve is már?

Nem emlékszik pontosan, olyan régen volt, amikor ez a pusztai kanász megkérte a kezét. Sertésgondozónak mondják mostanában. Igen, nem állította megkérni a kezét! Volt bátorsága odaállni eléje, és azt mondta: legyen a felesége. És felsorolta, hogy mi mindene van: itt ez az autó, háza a faluban, most meg azon mesterkedik, hogy egy olyan fajtisza pulikutya-farmot létesítsen, amilyen kettő sincs az országban.

Éva csak dadogni tudott ekkora merészség hallatán; ha akármennyire is csak egy pusztai tanítónő ő, s ha nincs is rá reménye, hogy valamikor innen elmeheessen, akkor is egy tanítónő, több itt valamennyinél. Tapintatosan, nehogy megsértse ezt a vakmerő fiatalembert, mert ezek a primitív lelkek mind olyan sértődösek és még valami szörnyűségre vetemedik, tudtára adta: odáig rendben van, hogy a pusztai báiban fölkerde táncolni, de gondolja csak el, mi lenne, ha őket ketten összeházasodnának? Soha nem lenne egy közös témájuk, nem tudnának egymással miről beszélgetni, mert hiszen, szóval hát, a szellemi különbség, az iskola... nem lenne boldog a házasságuk. S arra gondolt: hogyan magyarázná meg a kollégáknak, ha rászánná

magát erre a lépésre? Eljátszott a gondolattal: talán kizárnák maguk közül, soha többé egyetlen meghívást sem kapna tőlük.

Reménykedések között múltak fölötte az évek, hogy majd csak jön valaki is: egy-két találkozás után odábállt az orvos, nem jött többé a főagronómus, elfogadta egy kolléga közeledését, de az is elmaradt és mást vett feleségül; futó kalandjai voltak, ha betutazott a városba. Aztán belépett a harmincadik életévébe, s a kegyetlen magányos éjszakákon arra gondolt, hogy róla már mindenki megfeledkezett, sora-rendre megnősültek, kibelen egykor reménykedett. Egy-egy futó kalandra talán még jó lenne nekik, de csak már megalázó titkolódások árán, valahol a csordakútnál, vagy a halastó körül...

A pusztáról sem igen mozdult ki, s ha néha el is ment valahová, hideg közhönyt talált a kollégák társaságában, esetleg szánakozást látott a tekintetekben. Nem ment. Inkább maga köré gyűjtötte a pusztai gyerekeket, nyaranta kirándulni vitte őket Pestre, vagy paradicsomot és paprikát szedni az állami gazdaságba; a szülők hálából, hogy a gyerekeikre felügyel, megkapálták a kukoricáját, ősszel le is szedték neki és fölhozták a tanítólakás padlására, tavasszal meg megvették tőle, alacsonyabban a piaci áránál.

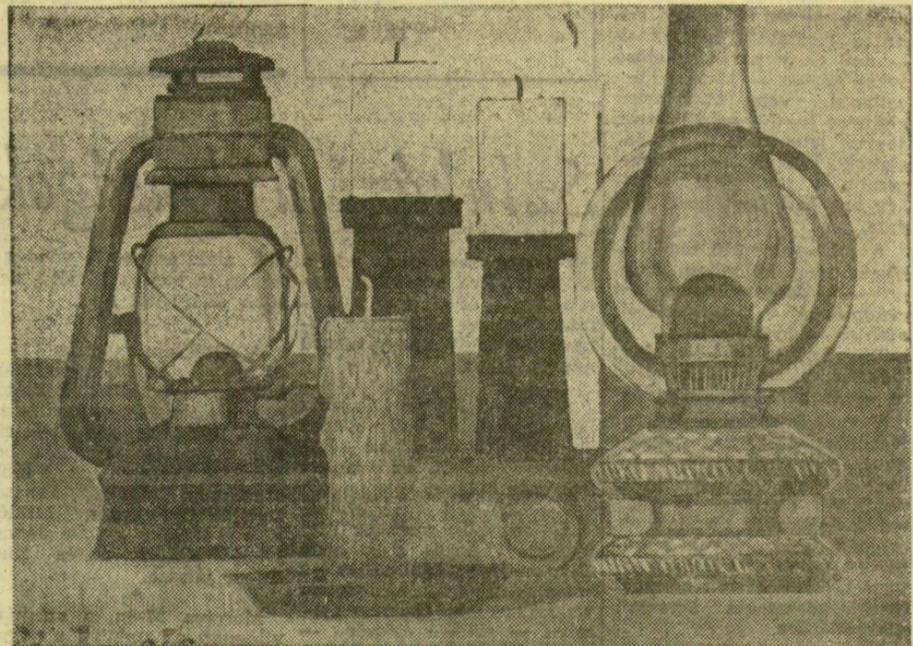
Tavalytól már tyúkokat is tart. Januárban disznót vágott, s a falubeli kollégák reggelig maradtak a disznótörben, s amit nem ettek meg, toros-kosár címen elvitték magukkal; nem győzték dicsérni, milyen kitűnő háziasszony lett belőle, ő meg boldog volt, s a kollégák azóta feléje sem néztek. De ha néha összeházasodtak, emlékeztek a jó pusztai disznótörre, mondván, hogy jövőre, ugye, megint lesz? S hogy egy esztendőben egyszer megint boldog legyen, ismét vásárolt egy kis malacot és már hízásra fogta...

Es visszaköszönt a kanásznak, aki, ha autóval elment mellette, mindig üdvözölte, de mindig valamilyen gúnyos mosoly kíséretében és soha még csak meg sem is állt, pedig néha már arra vágyott Éva: álljon meg, kérdezze meg tőle, hogy

van, legalább csak ennyit; de ennyi sem történt. Bizonyára megsértődött. Hallott róla másoktól. Soha nem érdeklődött senkitől, mégis beszéltek: létesített valami pulikutya-farmot, messziről is eljönnek hozzá kutya-kölyköket vásárolni; hetenként több alkalommal elertünk a faluból, biztosan van valakije a városban, ahhoz megy autóval, sőt némelykor már tudni vélték, hogy valami nagy tisztséget viselő nőnek udvarol; meg hogy olyan szép háza van, tele rózsával az udvar, kettőt se lehet ilyen találni a faluban, talán még a városban se. Garázs is van a ház alatt! És mennyi pénzt kap azokért a goboncos kutya-kölykökért...

Es lám, annyi esztendő után megállt az autó az iskola előtt és egy csokor vörös róza berepült hozzá az ablakon. Remegő kézzel bontotta le róla a kemény kartonpapírt, és nem kapott levegőt: a kemény kartonlap egy érettségi bizonyítvány volt. Azt bizonyította, hogy Kondor Gábor jeles eredménnyel érettségi vizsgát tett a K.-i mezőgazdasági technikumban.

Ennyi, semmi több.

PINTÉR JÓZSEF

GYERTYÁK

Palotai
Boris

MARGIT

Gazsinét az előszobában új lány fogadta. — Az asszonyát keresem — mondta Gazsiné, s ügyelt, hogy a futószőnyegre lépjen, ne a parkettát járja össze, mert arra kényes az asszony! — Csak annyit mondjon, hogy Róza van itt. — A mosónő? — kérdezte a lány. Gazsiné bólintott. Jólesett, hogy már az új lány is tud róla.

— Emlégette az asszony — mondta a lány, s Gazsiné szerénykedve legyintett, mert biztos, hogy ágy-áthúzóskor esett szó róla, amikor kivették a szekrényből a kártyasimaságú paplanhuzatokat. „Senki sem tud úgy a kedvemre vasalni, mint Gazsiné...”

A lány blúzához simítgatta a melleskötényt. — Ugy vettem fel a helyet, ha a nagymosásról nem is tudok. Kimegy a szennyes, bejön a tiszta. Mondta az asszony, hogy ez a Gazsiné dolga. Ez meg a nagytakarítás. S épp tegnap szölt, hogy szaladjak el magáért, mert én létrára sem mászok, nem töröm össze magamat, hogy ragyogjon az üvegcsillár.

„Jól van már, mit káricsál!” — gondolta Gazsiné. — Hát pedig nem nagy ügyesség kell ahhoz, hogy az ember ne essék az orrára. Látja, én egy darabban vagyok, pedig sose kíméltem magam. De hát a mai lányok...

— Már okosabbak! — vágott szavába a lány. — Na, szóljon már be — mondta mérgesen Gazsiné, hogy a Róza van itt.

A lány vihogott. — Maga is Róza? Előttem is egy Róza volt. — Én csak itt vagyok Róza — csúszott ki Gazsiné száján.

— Aztán mért Róza maga, ha egyszer nem úgy hívják? „Mit kérdez már annyit?” — gondolta Gazsiné, de azért válaszolt neki. — Mert az asszonynak is az a neve, ami az enyém: Margit. Aztán nem akarta, hogy két Margit legyen a háznál.

A lány felhúzott ajakkal nézett rá. Kilátszott az inye is, melynek erős rózsaszínjéből csúfondárosan villantak elő a fogai.

— Maga hagyta, hogy átkereszteljük?! Próbált volna engem!...

Amikor bent állt a túlfutott, bútorokkal teletömött szobában, szorongás fogta el: hogy fogja megmondani, hogy ne számítsanak többé rá. Csak éppen elkészönni jött, mert úgy illik, hogy az ember ne hagyja el szó nélkül a helyét. Mégiscsak itt szolgált három esztendeig, s azóta is minden hónapban biztos keresete volt náluk.

— Maga az, Róza? — üdvözölte Micskeyné, és ölébe eresztette a hálóingét, melyen éppen varrogott. — Látja, javítgatom a régi holmimat. Ilyet ma nem kapok Ennek a foszlánya is többet ér, mint... Na, üljön már le.

Gazsiné megérintette a szék karfáját, állva maradt. — Tán megérezte, hogy épp küldeni akartam magáért. Nem csuklott tegnap este? Mert folyton emlegettük. — Mondja meg, mikor megy férjhez a lánya.

— Férjhez ment — felelte gyorsan Gazsiné, s büszkeség feszült a hangjában. — S ezt csak így mondja? — Micskeyné felugrott a kék ing lecsúszott az öléből. — Majd kap tőlem valami szép nászajándékot. Neki adom azokat a csontnyelű desszertkéseket, egy se hiányzik belőle. S maga, Rózám? ...Maga mikor tud belépni?

— Én... az úgy van... nem megyek már helybe... — Gazsiné megfogta a szék támláját, s hátralépett.

— Nem akar visszajönni hozzánk? — kérdezte Mics-